04/03/2021

Τα έθιμα της Τσικνοπέμπτης

/ Παράδοση

Υπό το βάρος των περιορισμών της πανδημίας εορτάζεται σήμερα η Τσικνοπέμπτη σε όλη τη χώρα, με τα μέτρα να ακυρώνουν τις παραδοσιακές εκδηλώσεις. Η εβδομαδα που διανύουμε από την Κυριακή του Ασώτου μέχρι την Κυριακή των Απόκρεω είναι ουσιαστικά η τελευταία εβδομάδα που τρώμε κρέας.

Την επόμενη εβδομάδα, της Τυρινής, τρώμε από όλα τα άλλα εκτός από κρέας.
Εκτός από την κρεοφαγία τη συγκεκριμένη ημέρα σε πολλά μέρη της Ελλάδας συνηθίζεται να προσφέρεται ως γλυκό το γαλακτομπούρεκο και η γλυκιά κολοκυθόπιτα, κουγκουλούαρι όπως λέγεται σε μερικά μέρη, αλλά και ο μπακλαβάς στη βόρεια Ελλάδα.
Ωστόσο, όπως είναι φυσικό, στην πορεία του χρόνου, κάθε τόπος ανέπτυξε και τα

δικά του ιδιαίτερα έθιμα.

Στη Θήβα, την Τσικνοπέμπτη ξεκινά ο «βλάχικος» γάμος, που περιλαμβάνει το προξενιό, συνεχίζεται με τον γάμο και ολοκληρώνεται με το γλέντι και την «επίδοση» των προικιών της νύφης, την Καθαρή Δευτέρα.

Οι Πατρινοί αναβιώνουν το δρώμενο του γάμου «Της Γιαννούλας της Κουλουρούς». Η Γιαννούλα ήταν υπαρκτό πρόσωπο, που έζησε πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και πουλούσε κουλούρια για να ζήσει. Αγράμματη καθώς ήταν, πίστευε τους συμπολίτες της που της έταζαν να την παντρέψουν με τον Πρόεδρο της Αμερικής Ουίλσον, Ιούλσο, όπως λέγεται ότι τον πρόφερε η ίδια! Έτσι στηνόταν μια ολόκληρη φάρσα, ο υποτιθέμενος Ουίλσον, ο γαμπρός, ερχόταν με πλοίο στο λιμάνι, ντυμένος με φράκο και η Γιαννούλα περίμενε τον γαμπρό, ενώ ο κόσμος γύρω διασκέδαζε με την ψυχή του.

Ένα έθιμο που θυμίζει comedia dell' arte επαναλαμβάνεται την **Τσικνοπέμπτη στην Κέρκυρα**. Πρόκειται για τα Κορφιάτικα Πετεγολέτσα, τα οποία πραγματοποιούνται σε κεντρικές πλατείες του νησιού ή σε στενά δρομάκια. Εκεί οι νοικοκυρές βγαίνουν στα παράθυρα και στήνουν κουτσομπολιό (πετεγουλιό), όπου βγαίνουν –υποτίθεται- στη φόρα τα άπλυτα της κάθε οικογένειας.

Στην Κομοτηνή, τα αρραβωνιασμένα ζευγάρια ανταλλάσσουν ως πεσκέσια, βρώσιμα είδη. Ο αρραβωνιαστικός στέλνει τον κούρκο, ενώ η αρραβωνιαστικιά στέλνει μια κότα γεμιστή για να φαγωθεί την Κυριακή της Αποκριάς και μπακλαβά.

Στις Σέρρες ανάβουν αυτή τη μέρα φωτιές γύρω από τις οποίες γίνονται τα προξενιά, καθώς ανακατεύονται τα…κάρβουνα.

Στην Πελοπόννησο, σφάζονται χοιρινά, από τα οποία μετά παρασκευάζονται παραδοσιακές λιχουδιές, όπως πηχτή, τσιγαρίδες, παστό και γουρναλοιφή.

Στην Ξάνθη πραγματοποιείται βραδιά με Παραδοσιακά εδέσματα και πολύ χορό.

Στο Ηράκλειο της Κρήτης, μικροί και μεγάλοι περιδιαβαίνουν μεταμφιεσμένοι στους δρόμους και στις πλατείες της πόλης, τραγουδώντας και χορεύοντας.

Στην Ιο, το βράδυ της Τσικνοπέμπτης μασκαράδες ζωσμένοι με κουδούνια προβάτων διασχίζουν τη Χώρα και επισκέπτονται σπίτια και καταστήματα, ενώ στον Πόρο, η παράδοση επιβάλλει στους νέους να κλέψουν ένα…μακαρόνι, το οποίο θα βάλουν κάτω από το μαξιλάρι τους για να δουν ποια θα παντρευτούν.

Το ίδιο έθιμο ισχύει και **στην Ήπειρο**, αλλά οι νέοι βάζουν στο μαξιλάρι τις κορδέλες από το παραδοσιακό γαϊτανάκι, οι οποίες κόβονται στον τελευταίο (απογευματινό) χορό την τελευταία Κυριακή της Αποκριάς.

Η Νάουσα φημίζεται για την αποκριάτικη παράδοσή της. Με πρωταγωνιστές τους «Γενίτσαρους» και τις «Μπούλες», η Τσικνοπέμπτη για της πόλη σημαίνει ραντεβού στην πλατεία Καρατάσου, με εκδηλώσεις από πολιτιστικούς συλλόγους.

Φωτογραφία από τα Κορφιάτικα Πετεγολέτσα